

דרישה
DRISHA INSTITUTE
FOR JEWISH EDUCATION

Takkanot ha-Kahal: Communities Creating Halakhah

1. Tosefta Bava Metzi'a 11:23-26

The townspeople may obligate each other to build a synagogue and to buy scrolls of Torah and Prophets. The townspeople may fix market prices, weights and measures, and laborers' wages, and they may enforce their regulations. The townspeople may declare: "Whoever shows [another's property] to a third party [i.e. thieves] or informs [lit. 'appears before'] the government [so that the property can be confiscated] shall be penalized in a specified amount; and whomever permits his cow to graze among the vegetation shall be penalized in a specified amount"; and they may enforce their regulations.

The wool dealers and the dyers may declare: "We shall all be partners in all merchandise that comes into the town." The bakers may enter into an agreement among themselves. The donkey drivers may declare: "We will provide another donkey to anyone whose donkey dies." If the death occurs as the result of [the owner's] negligence, they need not replace it; but if it is not the result of [such] negligence, they must replace it. If the owner states, "Give me the money and I will buy one for myself," they need not comply with his request, but they may purchase one and give it to him. The boatsmen may declare: "We will provide another boat whenever anyone's boat is lost." If the loss is the result of [the owner's] negligence, they need not replace it; but if the loss is not the result of [such] negligence, they must replace it. If he [the owner] took it to a place where people do not ordinarily take their boats, they need not give him another boat.

2. Rashi – BT Bava Batra 8b

[They have the authority] to fine any person who violates their regulations, even if the regulations diverge from laws of Torah.

1. תוספתא בבא מציעא יא: כג-כו

כופין בני העיר זה את זה לבנות להן בית הכנסת ולקנות להן ספר תורה ונביאים. ורשאי בני העיר להתנות על השערים ועל המדות ועל שכר פועלין רשאי לעשות קיצתן. רשאי בני העיר לומר: "כל מי שיראה אצל פלוני יהא נותן כך וכך, וכל מי שיראה אצל מלכות יהא נותן כך וכך, כל מי שתראה או מי שתראה פרתו בין הכרמים יהא נותן כך וכך, וכל מי שתראה בהמת פלנית יהא נותן כך וכך"; רשאי לעשות קיצתן.

ורשאי הצמרין והצבעין לומר כל מקח שיבוא לעיר נהא כולנו שותפין בו. רשאי נחתומין לעשות רגיעה ביניהן. רשאי החמרין לומר: "כל מי שתמות חמורו נעמיד לו חמור אחר". מתה בבוסיא אין צריכין להעמיד לו חמור, דלא בבוסיא צריכין להעמיד לו. ואם אמר: "תנו לי ואני לוקח לעצמי", אין שומעין לו אלא לוקחין ונותנין לו. רשאי הספנין לומר: "כל מי שתאבד ספינתו נעמיד לו ספינה אחרת". אבדה בבוסיא אין צריכין להעמיד לו, דלא בבוסיא צריכין להעמיד לו. ואם פרש למקום שאין בני אדם פורשין אין צריכין להעמיד לו.

2. רש"י – תלמוד בבלי בבא בתרא ח, עמוד ב

להסיע על קיצתם – לקנוס את העובר על קיצת דבריהם להסיעים מדת דין תורה.

but not today, is not a valid objection, as the Rabbis taught: "Scripture states 'and the Lord sent Jerubaal, Bedan, Jephthah, and Samuel... [to teach] that even if the most insignificant person is chosen as a leader of the community, he should be considered the equal of its mightiest.'" Therefore, all the communal decrees and acts are valid, and Simeon may not violate them; he must return the property to Reuben, and should not covet property that does not belong to him, since for these reasons and others he did not merit them, and so is the law.

4. Responsa of Rashba, Sec. 4, No. 311

You asked: The community agreed to choose us a *berurim* to eradicate crime [i.e. to be judges for criminal matters], and we took an oath to do this. The enactment states that we have authority from the general government to enforce discipline, inflict corporal punishment, and impose monetary penalties at our discretion. If witnesses who are credible but are next of kin [to each other] testify that Reuben violated his oath, or if this is disclosed to us by a woman or a minor, please inform us whether we may punish Reuben. Or, if one or more of the witnesses are Reuben's relatives and we have reasonable ground to believe that these witnesses are telling the truth, do we have authority to take action on the basis of their testimony even though we do not have testimony that is technically sufficient?

Answer: It is clear to me that you may act at your discretion. Those rules cited by you apply only to a court that judges according to the laws of the Torah, such as the Sanhedrin or a similar body. But whoever is appointed on the basis of a communal enactment does not judge directly according to the laws set down in the Torah itself; he may do whatever is necessary to satisfy the needs of the time, with the consent of the government. Otherwise... no one could be flogged or punished on the basis of his own confession, since under strict law one may not incriminate oneself, and even if there are competent witnesses, he could not be

(ר"ה כ"ה, ע"א)... ואומר וישלח ה' את ירובעל ואת בן ואת יפתח ואת שמואל וכו' (שמואל א' יב, יא) שאפילו וכו' ונתמנה פרנס על הצבור הרי הוא כאביר שבאבירים. הלכך מה שעשו הקהלות גזירתם גזירה ומעשיהם מעשה, ואין לשמעון לעבור על גזירתם ויחזיר היותו לראובן ולא יתן עיניו בממון שאינו שלו, כי מטעמים אלו ומטעמים אחרים לא זכה בהן וכן הדין.

4. שו"ת הרשב"א – חלק ד, סימן שיא

שאלתם: הסכימו דעת הקהל, למנות אותנו ברורים לבער העבירות, וכן נשבענו לעשות כן. וכתוב בתיקוני ההסכמה: שיחא רשות בידינו, משלטון המדינה, ליסר ולענוש בגוף וממון, לפי ראות עינינו. הודיענו: אם יעידו עדים קרובים על ראובן, שעבר על שבועתו, והעדים ראויים לסמוך עליהם. או אם יעידו אשה וקטן, מסיחים לפי תומם, יש לנו ליסר את ראובן, או לא? וכן, אם העדים או אחד מהן קרובים לראובן, ורואין אנו אמתלאות, שאלו העדים אומרים אמת, יש לנו רשות לעשות על פיהם, אף על פי שאין שם עדות ברובה?

תשובה: דברים אלו נראין פשוטים בעיני, שאתם רשאים לעשות כפי מה שנראה בעיניכם. שלא נאמרו אותן הדברים שאמרתם, אלא בב"ד שדנין ע"פ דיני תורה, כסנהדרין או כיוצא בהם. אבל מי שעומד על תקוני מדינה, אינו דן על הדינים הכתובים בתורה ממש, אלא לפי מה שהוא צריך לעשות, כפי השעה, ברשיון הממשלה. שאם לא כן... לא ילקה ולא יענש על פי עצמו. לפי שאין אדם משים עצמו רשע, מן הדין, ואפי' יש עדים כשרים, לא ילקה, אא"כ התנו /שמא צ"ל: התרו בו. שאין בית דין מלקין, אלא אחר התראה. אלא שבכל אלו הדברים, אינם אלא בבית דין הנוהגין ע"פ התורה... וכן אמרו: מכין ועונשין שלא מן הדין, ולא לעבור על דברי תורה, אלא לעשות סייג לתורה. ומעשה באחד שרכב

themselves and do not require the approval of a distinguished person of the town.

7. Responsa of Rashba, Sec. 4, No. 185

It is clear that the community may institute safeguards, enact *takkanot*, and enter into agreements as they deem appropriate, and [when they do so] the result is as valid as a law of the Torah. They may fine and punish those who violate their enactments, so long as the entire community agrees to this without objection. The same applies when all those in the same occupation in the town, such as butchers, dyers, boatmen, etc. enter into an agreement with regard to their work; for every group having a common interest is similar to a separate community, even if their agreement has not been approved by the other townspeople. However, these agreements must be approved by a halakhic scholar (*talmid hakham*), if there is one in the town, or by a distinguished person who was chosen as a communal leader. If there is such a scholar or such a leader, and they acted without his consent, their agreement is invalid. As we read in the first chapter of Bava Batra: "Certain butchers agreed among themselves... This rule applies when there is no distinguished person; but where there is a distinguished person they may not enter into agreements [without his approval]." And it was taught in the Tosefta in Tractate Bava Metzi'a: "The townspeople may fix market prices, weights and measures, and laborer's wages, and they may enforce their regulations..." In short, all members of a single group have the same status as the inhabitants of a single autonomous community for all these matters, and every community may do this and exact fines and impose punishments that are not prescribed in the Torah, as we have written, and as mentioned in the Talmud in the first chapter of Bava Batra and in the Tosefta of Bava Metzi'a. All the communities have so conducted themselves and no one has ever doubted this.

7. שו"ת הרשב"א – חלק ז, סימן קפה

דבר ברור הוא, שהציבור רשאים לגדור ולתקן תקנות ולעשות הסכמות, כפי מה שיראה בעיניהם, והרי הוא קיים כדין התורה. ויכולים לקנוס ולענוש כל העובר בכל אשר יסכימו ביניהם, ובלבד שיסכימו בכך כל הציבור, באין מעכב. וכן אם יסכימו כל בני מלאכה אחת שבעיר, כגון הטבחים והצבעים והספנים וכיוצא בהם, בענין מלאכתם, בהסכמה אחת. שכל חבורה שהם בני ענין אחד, הרי כעיר בפני עצמה. ואף על פי שלא הסכימו מדעת שאר בני העיר, ובלבד שיהיה בהסכמות אלו תלמיד חכם שבעיר, אם ישנו בעיר, או אדם חשוב שנתמנה פרנס על העיר. שאם יש ת"ח או פרנס שנתמנה על הציבור, ועשו שלא מדעתם /שמא צ"ל: מדעתו/, אין הסכמתם הסכמה. כדגרסינן בפ"ק דבי"ב (ט"ו): הנהו טבחי דאתנו בהדי הדדי, דכל דעביד ביומא דלא דיליה, לקרעוה משכיה. אול חד, ועביד ביומא דחבריה, וקרעוה למשכיה. אול קמיה דרבא. חייביהו. איתביה רב יימר בר שלמיה לרבא: ולהציע /בנוסח שלפנינו: ולהסיע/ על קיצתן. לא אהדר ליה, ולא מידי: אמר רבא: שפיר עבד, דלא אהדר ליה. הני מילי, דליכא אדם חשוב. אבל איכא אדם חשוב, לאו כל כמיניהו דמתנו. ותניא בתוספתא דמסכת בבא מציעא. רשאיין בני העיר להתנות על השערים, ועל המדות, ועל שכר פועלים. רשאים לעשות קיצתן. רשאיין בני העיר לומר: כל מי שילך אצל מלכות, יהא נותן כך וכך. וכל מי שתרעה בהמתו, או תרעה פרתו, בין הזרעים יהא נותן כך וכך. רשאים לעשות קיצתן. ורשאים הצמרים והצבעים לומר: כל מי שתאבד ספינתו, נעמיד לו ספינה אחרת, ע"כ. סוף דבר, כל בני חבורה אחת, הרי הם כבני עיר אחת בפני עצמה, לכלל דברים אלו. וכן כל ציבור וציבור, רשאים לעשות לעצמן כן, ולקנוס ולענוש שלא מדין התורה, וכמו שכתבנו. וכמו שזכר בגמרא בפרק קמא דבבא בתרא, ובתוספתא דבבא מציעא. וכן נהגו בכל קהלות הקדש, ולא נסתפק אדם בזה מעולם.

Translations adapted from: Menachem Elon, *Jewish Law: History, Sources, Principles*, Vol. 2 (Philadelphia and Jerusalem: JPS, 1994) – translated by Bernard Auerbach and Melvin J. Sykes